

Historie på museum eller som hobby?

Af Henrik Tjørnelund

”Russerne var overalt og kampene foregik både i skoven og i byen. Russerne var ekstremt dygtige til at placere deres styrker korrekt og vi gik ofte i deres fælder. Bykampene var intensive og højdepunktet var vores nyindkøbte signalpistol som blev brugt ved et natligt angreb. Signalpistolen oplyste området og tog russerne med bukserne nede. De blev spottet og et aggressivt angreb blev indledt af tyskerne.”

Selvom ovenstående citat næsten lyder som et uddrag af en krigsdagbog fra 2. Verdenskrigs sidste dage, i foråret 1945, er der dog tale om noget helt andet og mere fredeligt. Den mere historiekyndige læser vil nok have undret sig over, at der tales om en nyindkøbt signalpistol. Citatet er da også et uddrag fra den danske hjemmeside Regimentet, som tilhører en gruppe unge danske historiske reenactere. På deres hjemmeside præsenterer personerne bag Regimentet sig som en gruppe, med interesse for krigshistorie, der genopfører historien om forskellige tyske enheder som kom i forbindelse med Danmark under besættelsen 1940-1945. Fænomenet historisk reenactment har været kendt i en del år, i blandt andet USA, Storbritannien og Tyskland, hvor krigshistorien for eksempel genopføres i form af vigtige slag fra den amerikanske borgerkrig 1861 til 1865, Napoleonskrigene 1803 til 1815, og de prøjsiske krige i perioden 1864 til 1870.

Historisk reenactment er dog af yngre dato i danske sammenhænge, hvor det at genopføre scener fra historien mest har været kendt fra museumssammenhænge, fra for eksempel Den Gamle By i Århus, Frilandsmuseet Sagnlandet Lejre, eller Historiecenter Dybbøl Banke ved Sønderborg.¹ Der er skrevet enkelte udenlandske bøger om historisk reenactment, men indtil videre er der ikke blevet forsket i fænomenet, hvilket der ellers er flere gode grunde til. Blandt andet, at der med reenacterne, for det meste er tale om *helt unge eller yngre mennesker*, og at der er tale om *private grupper*, der er opstået uden indblanding fra statslige museer eller uddannelsesverdenens side.

Reenactmentgrupper og museer

Det er af to grunde værd at se nærmere på fænomenet historisk reenactment, som en vej til viden om og indsigt i historien.

Reenactmentgruppernes alderssammensætning er interessant, primært fordi der er tale om den samme gruppe som historiemuseerne i stigende grad har svært ved at nå. Hvad angår museerne har disse i mange år meldt om et stigende aldersgennemsnit i gruppen af museumsgæster. Det har været svært at vække interesse for historien hos den unge del af danskerne. Og det endda på trods af at det har været gratis at gå på de statslige museer siden 2006. De senere år har Nationalmuseet dog haft en stigning i antallet af besøgende under 18 år. Det samme gælder Museum Sønderjylland. Her har stigningen dog været betydelig mindre end stigningen i det samlede besøgstal² Det er dog fortsat relevant at spørge, hvad der gør reenactmentgrupperne til en tiltagende succes, hvad angår interesse for historien?

¹ Den Gamle By: www.dengamleby.dk

Sagnlandet Lejre: www.sagnlandet.dk

Historiecenter Dybbøl Banke: <http://1864.dk>

² For museernes besøgstal og de besøgendes alderssammensætning, se Danmarks Statistik <http://www.dst.dk/da/Statistik/emner/museer-og-kulturarv/museer>

	Besøgstal 2012 i alt	Besøgstal 2012 unge under 18 år	Besøgstal 2014 i alt	Besøgstal 2014 unge under 18 år
National museet	1.033071	115000	1.153302	148396
Museum Sønderjylland	261755	35597	303175	39674
Historiecenter Dybbøl Banke	53348	8828	88632	12839

Med hensyn til det andet interessepunkt – det faktum at der med reenactmentgrupperne er tale om privatorganiserede grupper – er det yderst interessant, blandt andet fordi der er tale om historiebrug udenfor officiel kontrol. Der har selvfølgelig altid foregået en brug af historien udenfor uddannelses- og museumsverdenen, blandt andet i film, litteratur, veteranforeninger og lignende, hvilket da også er grunden til at dette yngste skud på historiestammen, historisk reenactment, er relevant at undersøge. For spørgsmålet er hvad er det for en historie man formidler, og hvilken effekt den har på modtagernes historiebevidsthed?³ Sagt på en anden måde, kunne man spørge om reenacterne får noget ud af deres aktiviteter, som bidrager til en større forståelse af historiske processer, eller om de egentlig bare leger en luksusversion af barndommens *røvere-og-soldater*? Hvis den historiske reenactment omhandler enheder fra det tyske Waffen-SS, som det for eksempel er tilfældet med Regimentet, bliver dette spørgsmål ekstra relevant, på grund af denne militære enheds dystre historie.

³ Undervisningsministeriet – fælles mål for Historie 2009. Om historiebevidsthed og identitet:
<http://www.uvm.dk/Service/Publikationer/Publikationer/Folkeskolen/2009/Faelles-Maal-2009-Historie/Undervisningsvejledning-for-faget-historie/Historisk-bevidsthed-historiebrug-og-identitet>